

OD CHVÍLE,
CO ZMIZELA DALŠÍ DÍVKA,
NEBRALY BOLEST
A ZOUFALSTVÍ KONCE

TI,
CO
SE V PRACH
OBRÁTILI

J. R. ERICKSON

TI,
CO SE
V PRACH
OBRÁTILI

Copyright © 2019 J.R. Erickson.

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Hana Ferstl, 2024

Cover © Rena Hoberman, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-4863-1 (pdf)

TI,
CO SE
V PRACH
OBRÁTILI

J. R. ERICKSON

přeložila Hana Ferstl

FØBØS

*Mému manželovi a synovi,
které jsem v posledních dnech
dokončování knihy často zanedbávala.
Děkuji vám za trpělivost.*

Poznámka autorky

Děkuji, že jste si vybrali moji knihu *Ti, co se v prach obrátili*. Než se plně ponoříte do příběhu, ráda bych uvedla pár věcí na pravou míru. Jedná se o zcela smyšlený román. Ačkoli kdysi skutečně existovalo místo známé jako Ústav pro choromyslné v severním Michiganu – které mě k napsání mých knih inspirovalo –, není v mých knihách vyobrazené. Děj se odehrává v prostředí ústavu, ale postavy se nezakládají na skutečných lidech, kteří v něm pracovali nebo byli jeho pacienti, a jakákoli podobnost s jednotlivci, ať už žijícími, nebo zesnulými, je čistě náhodná. Stejně tak události, ke kterým v románu dochází, nejsou založené na skutečných událostech a jakákoli podobnost je rovněž náhodná. Popravdě řečeno, skoro všechno, co jsem kdy četla o ústavu, později přejmenovaném na Státní nemocnici Traverse City, bylo pozitivní. Totéž platí i o vyprávění řady bývalých zaměstnanců. Žijí nedaaleko Traverse City a pravidelně areál bývalého ústavu navštěvují. Nyní je známý jako komplex The Village v Grand Traverse Commons. V roce 2000 ho koupil Ray Minervini a společnost Minervini Group a od té doby prochází postupnou rekonstrukcí. Dnes je to multifunkční centrum s butiky, restauracemi a bytovkami. Pokud do této oblasti zavítáte, doporučuju vám ho navštívit. Můžete se na vlastní kůži seznámit s ústavu – původním i novým – a projít se rozlehlým areálem.

1

Neděle, 27. srpna 1972

Liz

Liz cítila, jak její neklid pozvolna vzrůstá.

Ne že by se Susie předtím neopozdila. Byla to devatenáctiletá dívka, krásná studentka se zdánlivě nekonečným seznamem společenských závazků. Často se stávalo, že ji některá z jejích kamarádek uviděla, jak jezdí na kolečkových bruslích nebo se opaluje na zahradě, zastavila se a řekla: „Hele, ten a ten pořádá večírek.“ Susan si obula sandály, popadla červenou kabelku a vystřelila ze dveří.

Jenže ani tenhle scénář se Liz nezdál. Susan vždycky zanechala vzkaz. Byla to svědomitá dívka. Takovou dceru by si přál každý rodič.

Toho roku poslala matce i otci z Michiganské státní univerzity ručně vyrobená přáníčka k narozeninám. Přání poslala dokonce i pátého října, kdy měl narozeniny jejich pes Howie.

Když se přiblížila půl osmá a nastal čas na show Dicka Van Dykea, zjistila Liz, že se nemůže odtrhnout od okna v jídelně. Zírala na dvorek před domem, na fialové jiriny ve velkých keramických květináčích, které lemovaly příjezdovou cestu. Susie jí je před několika týdny pomáhala zasadit.

Stále bylo světlo a bude ještě několik hodin. Po ulici táhla malá holčička vozík plný nejrůznějších plyšových hraček a štěně bígla, které s vyplazeným jazykem upíralo oči na kývající se blondatou hlavu své paničky. Dívka se jmenovala Becky. Bydlela o tři domy

dál v modrém domku s fontánkou pro ptactvo a bílou houpačkou na verandě.

Její rodiče Liz znala ze sousedských grilovaček. Byla to milá rodina. Syn Jason byl o několik let starší než Becky a teď měli čerstvě narozenou holčičku, třebaže si Liz nemohla vzpomenout na její jméno – Barbara nebo Barbie.

„Už to začíná,“ zavolal Jerry z obývacího pokoje.

Liz se zaposlouchala do úvodní vítězoslavné fanfáry – lesní rohy a tak –, zatímco se na scéně zubil Dick, za nímž se rozprostírala poušť.

Přešla do obýváku a položila ruku na opěradlo Jerryho křesla. Přála si, aby na příjezdové cestě uslyšeli zvuk pneumatik.

„Zvláštní, že se Susie ještě nevrátila,“ pronesla.

Jerry s miskou na klíně pohlédl na svou ženu.

„Asi je někde s kamarádkami,“ řekl a strčil si do úst hrst popcornu.

Liz přikývla, ale přitom rukama svírala opěradlo křesla tak, až jí zbělely klouby.

„Myslím, že zavolám Haně,“ zamumlala.

„Ale jestli je venku s Hanou...“ řekl Jerry, čímž naznačil, že Liz na druhém konci telefonu nikoho nenajde. Potom dál sledoval pořad.

Liz měla zvláštní tušení, že by ji záznamník mohl uklidnit, ačkoli bylo víc než pravděpodobné, že Hanini rodiče, Michelle a Frank, budou doma. Michelle by věděla, jestli si Susie a Hana někam vyšly.

Hana to zvedla při druhém zazvonění a zvuk jejího hlasu přiměl Liz, že sebou cukla.

„Haló?“

„Ahoj, Hano. Tady paní Minerová. Je u tebe Susie?“

„Susie?“ zeptala se Hana a víc říkat nemusela, Liz už znala odpověď. „Ne, není. Mluvila jsem s ní dneska ráno. Říkala, že mi odpoledne zavolá, abychom naplánovaly naše kempování příští víkend, ale nezavolala. Je všechno v pořádku?“

Liz sevřela telefon a pohlédla ke vchodovým dveřím.

Vejde, Susie. Prosím, prostě vejdi. Ale bílé dveře zůstaly zavřené a svět venku si šel po svých.

„Nejsem si jistá,“ přiznala Liz. „Nechci znít jako stará stíhačka, ale když jsme se s Jerryem vrátili z návštěvy jeho sestry, Susie doma nebyla. Nenechala nám žádný vzkaz, takže...“

„Hm, no jo, to se Susie nepodobá. Ta nechá vzkaz, i když jde vybrat schránku,“ zasmála se Hana.

„Mohla bys někam zavolat? Zjistit, jestli někdo neví, kde je?“

„Jistě, paní Minerová. Určitě. Pár lidí mluvilo o táboráku na pláži. Možná se k nim přifařila. Zkusím ji najít.“

Když Hana zavěsila, Liz uslyšela, jak se Jerry směje.

„Liz, dneska večer fakt o něco přicházíš,“ zavolal.

Položila sluchátko zpátky do vidlice a pomalu se vrátila do obývacího pokoje. Letmo mrkla na televizi a pak na okno, které nabízelo výhled na přední dvorek a ulici za ním.

„Asi zajdu k sousedům,“ řekla.

Jerry vzhlédl a zamračil se.

Ukázal na obrazovku.

„A necháš si tohle ujít? Navíc, uvědomuješ si, že Millerovi se taky dívají?“

„Ano, ale Joyce to stejně sleduje jenom na půl oka. Musí přece dávat pozor na kluky.“

Joyce byla Lizina nejlepší kamarádka. Chodily spolu na střední školu a vzaly si své miláčky, kteří byli shodou okolností také nejlepšími kamarády.

Takže to, že bydlely vedle sebe, nebyla náhoda. Dívky spolu plánovaly všechno, včetně pořízení si dětí. Bohužel Bůh právě v tomhle učinil jejich záměrům přítrž. Když bylo Liz jednadvacet let, otěhotněla se Susie a další dítě už jí dopřáno nebylo. Naproti tomu se Joyce o dítě pokoušela mnoho let. Teprve až když to ve třiceti vzdala, otěhotněla s dvojčaty.

Desetiletí chlapci byli úplně stejní – měli stejné pískově zbarvené vlasy a zelené oči, stejné pihovaté nosy a stejné divoké náтуры.

Už tolikrát je musel Lizin manžel Jerry sundávat ze střechy nebo hubovat, že si hrají s petardami.

Když Liz došla k zadním posuvným dveřím, spatřila v obývacím pokoji Rona s nohama na stoličce a Joyce postávající mezi obývacím a chodbou, jako by se snažila sledovat show Dicka Van Dykea i chlapce současně.

Liz zaklepala na skleněnou výplň dveří. Joyce se k ní otočila a oči jí zasvítily.

„Díky bohu,“ vyhrkla a otevřela dveře. „Celý den trávím s klukama. Pojď dál, pojď dál.“

„Neruším?“ Liz ukázala na televizi.

Joyce se ušklíbala a vyprskla.

„V žádném případě! To raději nějaké pořádné drby než Dicka Van Dykea. Uprímně, od té doby, co ten pořad předělali, už mě tolik nebere.“ Pohrdavě mávla rukou směrem k řvoucí televizi. „Ledový čaj?“ zeptala se. „Nebo něco ostřejšího?“

Liz vyhlédla oknem z Joyceina obývacího pokoje na ulici. Jejich domy vypadaly téměř totožně. Barvy vnitřních omítek i nábytek vybíraly společně. Někdy jí lezlo na nervy, jak si jsou jejich domovy podobné. Ve dnech, jako byl tehle, když ztrácela půdu pod nohama, to na ni působilo depresivně.

„Co se děje?“ zamračila se Joyce. „Před chvílí jsi vypadala... strašně smutně.“

Liz si roztřesenými prsty prohrábla krátké kudrnaté vlasy.

„Viděla jsi dneska Susie?“

Joyce zavrtěla hlavou, ale pak přikývla.

„Vlastně jo. Jezdila venku na kolečkových bruslích. Nedokážu říct, kolik bylo hodin. Kluci si stěžovali, že mají hlad, což by mohlo znamenat, že byl čas na oběd, ale oni mají hlad nejmíň dvacetkrát za den. Myslím, že to bylo kolem jedné.“

Liz přikývla, sáhla po toniku s vodkou, který jí Joyce připravila, a usrkla si.

„Brusle byly u dveří, takže potom se určitě vrátila domů, ale...“ Liz pokrčila rameny a podrážděně se usmála. „Jsem paranoidní,

co? Bude se mi smát, až si uvědomí...“ Odmlčela se. Jako těžká temná mlha, která se nad ni snesla a spolkla její úsměv, ji znovu přepadla sklíčenost.

„Nikdy jsem si nevšimla, že bys byla paranoidní,“ odpověděla Joyce. „Rone, viděl jsi dneska Susan?“

Ron svou ženu ignoroval, dokud na něj otázku nevyštěkla po-druhé.

Ztlumil televizi.

„Promiň, co jsi říkala, zlato?“

Joyce pohlédla na Liz a obrátila oči v sloup.

„Ptám se, jestli jsi viděl Susan. Dceru tvého nejlepšího kama-ráda. Pamatuješ?“

Otočil se na židli a zašklebil se.

„Ahoj, Liz.“ Lehce na ni mávl. „Ne. Celé dopoledne jsem byl ve sklepě, snažil jsem se opravit ten zatracený kotel. Po obědě jsem na příjezdové cestě stavěl rampu pro kluky a pak si zdřímnul. Ne, neviděl jsem ji, Liz. Je všechno v pořádku?“

Liz si uvědomila, že se sesunula na kuchyňský pult a svírá pev-ně ruce s propletenými prsty. Narovнала se a vydechla.

„Nejspíš. Ale Susan nechává vzkazy. Přišli jsme domů kolem čtvrté a ona tam nebyla. Žádný vzkaz, nic.“

„Volala jsi Hanu?“ zeptala se Joyce.

Liz přikývla. „Obvolává lidi. Měla bych se vrátit. Možná už se našla. Nejspíš si dělám starosti zbytečně.“

„Jdu s tebou,“ prohlásila Joyce a popadla oba drinky. „Rone, po-starej se, aby kluci nezapálili barák.“

Když kráčely přes dvůr, obloha tmavla a obzor se rozzářil ohni-vě oranžovou barvou nadcházejícího západu slunce. Jakmile Liz došla ke schodům vedoucím na zadní verandu, zrychlila a téměř vběhla posuvnými skleněnými dveřmi do kuchyně, neboť si byla jistá, že zaslechla zvonit telefon. Přivítaly ji však jen zvuky show Dicka Van Dykea.

„Jerry, volal někdo?“ zeptala se, aniž se obtěžovala zout si san-dály, a spěchala do obývacího pokoje.

Na stolku stála prázdná mísa od popcornu.

Jerry vzhledl, všiml si Joyce a začal mluvit, pak se jeho pohled vrátil k Liz. Věděla, že se jí strachem zkrivily rysy v obličeji. Jejímu manželovi to neuniklo.

„Proč, Liz? Dozvěděla ses něco o Susie?“ Posadil se rovně, zvedl dálkový ovladač a vypnul televizi. Nastalé ticho se rozlilo po místnosti jako mohutná vlna.

Zazvonil telefon a Liz nadskočila.

„Chceš, abych to vzala?“ zeptala se Joyce a natáhla ruku.

„Ne, já to vyřídím.“ Popadla sluchátko.

„Haló? Susie?“ Nemohla si pomoci, musela vyslovit její jméno. Zoufale si přála, aby se na lince ozval hlas její dcery.

„Ne, tady je Hana. Promiňte, paní Minerová.“

„Našla jsi ji?“

„Nenašla. Obvolala jsem každého, na koho jsem si vzpomněla. Nikdo ji neviděl. Greg říkal, že s ní pokecal, když si šla zaběhat. Jel k jezeru s několika přáteli a ptal se jí, jestli se nechce přidat. Řekla prý, že nechce.“

„A řekla mu, jestli nemá jiné plány?“

„Ne, neřekla. Myslím, že se jí na to neptal, ale ona se o ničem nezmínila.“

Liz vydechla, opřela se o kuchyňský pult a ucítila, jak se jí do očí dere první slza.

Joyce ji tázavě sledovala.

Do kuchyně vstoupil Jerry. I on se pozorně zadíval na svou ženu, na čele hluboké vrásky – jeho typický ustaraný výraz.

„Hano, kdybys cokoli zaslechla, dej mi prosím vědět.“

„Dám. Slibuju. A paní Minerová, řekněte Susie, aby mi zavolala, až se vrátí domů nebo až s ní budete mluvit. Určitě je v pořádku, každou chvíli se to vysvětlí.“

„Určitě. Máš pravdu, Hano. Děkuju.“

Liz zavěsila. Celá se třásla.

2

Liz

„Ona není tenhle typ holky, strážníku,“ řekla Liz a zněla čím dál hysteričtěji. Jerry jí položil ruku na rameno. Jeho stisk byl silný, jako by se obával, že by se mohla na strážníka vrhnout a začít mu tlouct do hrudi jako zvíře.

„Rozumím vám, madam. Ale čtyřiaadvacet hodin je standardní lhůta a...“

„Čtyřiaadvacet hodin?“ vyjekla Liz. „Máte tušení, jak daleko by už mohla být za dvacet čtyři hodin? Co kdyby ji někdo unesl? Susan by přece neutekla!“ Otočila se k manželovi. „Pověz mu to, Jerry!“

Jerry si Liz přitáhl k sobě a pohladil ji po hlavě.

„Strážníku, moje žena říká svatou pravdu. Jestli to nenahlásíte, tak to nenahlásíte. Ale věřte tomu, že za pět minut už budou všichni naši známí prohledávat ulice, lesy, budou roznášet fotky po obchodech. Tohle není útěk z domova, rozumíte? To by Susie nikdy v životě neudělala. Je to hodná holka.“

Strážník Morrison byl mladý muž, který sloužil na policejním oddělení okresu Emmet necelý rok. Polkl knedlík, který se mu vytvořil v krku. Susie neznal, protože vyrůstal o několik okresů jižněji, měl však sestru v jejím věku. Sestru, která milovala psy a koně a každý rok mu pekla k narozeninám dort. Ani ona by neutekla. Představil si, co by dělal, kdyby se Jesse ztratila.

„Dobře,“ řekl. „Nahlásím to.“

„Děkuju,“ zamumlala Liz do hrudi svého manžela. Pak se od-
táhla a napřímila ramena. „Jerry, zavolám Susanině kamarádce,
která pracuje v té tiskárně, jestli bych jí nemohla přinést fotku,
aby nám vyrobila letáky.“

„Dobrý nápad,“ souhlasil Jerry. „My to tady se strážníkem do-
děláme.“

Bylo po půlnoci. Už před několika hodinami se Lizin strach
změnil v paniku. Tělo jí vibrovalo adrenalinem a každý zvuk ji při-
měl, aby se vrhla ke dveřím. V duchu si představovala, jak Susie se-
řve. Dupne si a řekne jí, co si myslí. Že je úplně jedno, kolik je jí let,
takovéhle kousky prostě dělat nebude! Jiný hlas jí říkal, že tak se to
nestane. Obejme ji a už nikdy nepustí. Úleva by to byla ohromná,
ochromující. Příštího rána by se tomu nad toustem s broskvovou
marmeládou – Susiinou nejoblíbenější – společně zasmály.

Joyce seděla u Lizina kuchyňského stolu a sepisovala seznamy.
Lidé, kterým ještě nevolaly. Oblíbené podniky, kam by měly za-
jít s dívčinými fotkami. Poznámky, jak zkoordinovat pátrací sku-
pinu a kde všude hledat. To byla ta nejděsivější otázka ze všech.
Kde mají hledat?

Pátrací skupina se roztáhla do jediné dlouhé řady, na jejíž konec
Liz nedohlédla. Hlavy různých velikostí a různých barev, někte-
ré s klobouky, jiné se slunečními brýlemi nebo culíky. Spousta
mladých žen, Susiiných kamarádek a spolužaček ze střední ško-
ly, dlouhé vlasy splývající po zádech, opálená ramena, ve tvářích
zvláštní výrazy, jako by se ani ještě neprobraly.

Bylo slunečno a krásně, den přímo volal po lenošení na plá-
ži, a ony se přesto prodíraly trávou vysokou až po kolena, klac-
ky prohrabávaly hlínu a hledaly kamarádku, jednu z nich, náhle
ztracenou ve světě.

Liz se rameny dotýkala pátračů po obou stranách. Jerry po
její pravici, Joyce nalevo. Byli jako její pevnost, ale Jerryho paže
se chvěla. Přemýšlela, jestli se stejně jako ona bojí pohlédnout do
trávy. Představila si hřívu světlých vlasů na pozadí jasně zelených

stébel a lístků. Pak zatřásla hlavou, zahнала ten obraz a se skřípěním zatnula zuby.

Pátrání trvalo několik dní. Pročesávali les, který sousedil s Tranquil Meadows, jejich malým předměstím. Prohledali vzdálenější státní lesy i turistické parky. Liz pátrala s ostatními každý den, nemohla sedět doma, zatímco Susan byla tam někde venku.

Vyšetřující policista Hansen seděl naproti Liz a Jerrymu. Pohled neodvrátil. Liz si říkala, jak to asi zvládá, dívat se lidem za tak strašlivých okolností do očí. Ona by to nedokázala.

„Mluvili jsme s každým člověkem ve vaší čtvrti, Liz. Se všemi. S jejími přáteli, s lidmi, které znala z práce. Úplně s každým.“

„A?“

Zvedl prázdné ruce. „A poslední potvrzený rozhovor je ten s Hanou.“

„Ale...“ namítla Liz.

Policista ji zastavil.

„Ještě jsme neskončili. Mí podřízení se zeptají ve všech restauracích a barech ve městě. Lokální televize i noviny zveřejní její fotky. Pokud ji někdo viděl, možná si ještě neuvědomil, že je to důležité. Někdy dobré stopy vyžadují čas.“

„My nemáme čas,“ vyrazila ze sebe Liz.

Jerry ji vzal za ruku. Ta jeho byla horká, kluzká. Ve tváři měl tvrdý výraz. Liz viděla jeho sevřenou čelist.

„Co můžeme dělat my?“ zeptal se. Slova ze sebe dostával pomalu, jako by ho stálo nesmírné úsilí, aby nezakřičel a nepraštil pěstí do stolu.

„Šířit informace. Rozdávat letáky. Dejte letáky všem, koho znáte, a požádejte je, aby je poslali dál. A pokoušejte se vzpomenout si na všechna místa, kam Susan ten den mohla jít. Nepřestávejte pátrat v paměti, jestli nezmínila něco, na co jste zapomněli.“

Liz si odfrkla.

„Rozdávat letáky? Pokoušet se vzpomenout si? To je váš plán, jak přivést naši dceru zpátky domů?“

Výraz v policistových očích změkl.

„To není *můj* plán. Práce, kterou děláme, je ohromná. Maká na tom každý člověk, kterého můžeme uvolnit, paní Minerová. Já vám říkám, co byste s manželem měli dělat vy.“

3

Liz

Pohřešovaná. Zmizelá. Pryč.

Liz si ta slova napsala do malého sešitku vedle telefonu. Tlačila při tom propiskou tak silně, až zaryla do dřeva stolku pod stránkou. Ale nemohla přestat. Sklonila ruku s propiskou sevřenou v pěsti a přála si, aby se prázdnota, kterou slova vyvolávala, proměnila v jiný pocit než nicotu.

„Liz?“ Ve dveřích na terasu stála Joyce se džbánkem v ruce. Neusmívala se. Měla ten sklíčený, poněkud zmatený výraz, který – jak si Liz všimla – mělo v poslední době mnoho lidí.

V prvním týdnu zmizení Susie všechny vyburcovalo. Telefonáty, pátrací akce, letáky. Dávalo to smysl. Zajít do střední školy, do podniků, kde se schází mládež, na pláž. Pokaždé se v Liz vzedmula naděje. Tentokrát Susie najdou. Nenašli však ani vlásek.

Liz nepromluvila, jen mávla rukou, ať Joyce vejde, a podívala se na stůl, který právě rozdrásala propiskou. Nic to v ní nevyvolalo, dokonce ani špetku lítosti. Mohla by ten stůl rozbít na padrť a spálit ho na zahradě a ani by při tom nemrkla.

Joyce oběma nalila pití – sladký čaj s příměsí rumu.

Liz usrkla.

Zauvažovala, že si ho odepře. Mohla by říct, že potřebuje mít jasnou hlavu, až se Susie vrátí domů, ale uplynulo už příliš mnoho

času. Bylo jí jasné, jaký osud Susie pravděpodobně postihl, i když to zatím nikdo nevyšlohl, i když její vlastní mysl odmítala ta slova zformulovat.

„Jerry zešlel,“ řekla. „Včera řval na barmanku na pláži v Clinch Parku, když si nemohla vzpomenout, jestli někdy Susie obsluhovala. Je plný vzteku a nemá ho kde vyventilovat. Potřebuje na někoho svalit vinu. Cítím, jak to mezi námi houstne. Je jako balón, který má každou chvíli prasknout.“

Joyce položila ruku na Lizinu a stiskla ji.

„Dočkáš se,“ řekla, ale moc přesvědčivě to neznělo.

„Chceš říct, že najde někoho, na kom se bude moct vyvztekát? Někoho, kdo...“ Další slova jí zadusil v ústech vzlyk, který obě ženy překvapil svou náhlostí. Zabořila tvář do dlaní. Nedokázala si toho zloducha představit o nic lépe, než dokázala vyslovit pravdu. Ano, všechno to vedlo k jedinému závěru, k jedné beznadějně pravdě. Byla to věc, ze které se lidé nevzpamatovávají. Smrt dítěte. Ne, huň. Vražda dítěte.

Setřela si slzy z tváří. Potřebovala, aby se jí vrátila ona počáteční energie. Ta se změnila. Liz nyní cítila neustálé vyčerpání spojené s nervozitou, neschopnost usnout, jak se snažila udržet oči otevřené.

„Nevím, co mám dělat, Joyce. Řekni mi, co mám dělat.“

Její přítelkyně se na ni podívala, sama měla oči plné slz.

Přisunula jí blíž drink.

„Jen aby se ti trochu ulevilo, Liz.“

Liz znovu usrkla. Kdyby vypila celý džbáněk, mohla by konečně usnout? Pochybovala. Jenom by ležela v posteli, pokoj by se houpal a ze žaludku by jí stoupala nevolnost.

„Kde je Jerry?“ Joyce se podívala ke vchodovým dveřím, jako by měl Jerry každou chvíli vtrhnout dovnitř a vylít si na ní svůj bezvýhodný vztek.

„V práci,“ řekla Liz zmateně. Když ráno odcházela, byla naštvaná. Křičela a plakala. Nechal ji s jedním ze Susiiných triček přitisknutým k hrudi ležet na podlaze ložnice.

„Jenom na pár hodin,“ dodala. „Potřeboval dodělat nějaké pa-pírování, pojistné události nebo něco takového.“

„To je dobře,“ řekla Joyce.

Liz přikývla. Bylo to nejspíš dobře. Nemohli spolu sedět doma, aby si Liz do krve okusovala nehty a Jerry podupával nohou, až by vyklepal díru do koberce.

„Možná žárlím,“ zašeptala Liz. „On má kam jít. Já nemám nic.“

„To není pravda,“ namítla Joyce. „Pořád máme co dělat, Liz. Najdeme ji. Ty si jen potřebuješ odpočinout. Vypadáš jako... no, jako bys už pár dní nespala.“

Liz věděla, že je to pravda. Věděla, jak vypadá a proč. Ráno v koupelně na sebe zírala do zrcadla. Neměla vyčištěné zuby ani se neučesala a na sobě měla ještě pořád capri kalhoty a vytahanou halenku bez rukávů ze včerejška.

Někdy kolem půlnoci usnula na gauči a probudila se krátce po třetí ráno. Hodinu brázdila okolní ulice a tiše volala Susie jménem, jako by to byla ztracená kočka, a ne dospělá žena. Čekala snad, že Susie vyběhne z kůlny nebo že na ni bude divoce mávat ze stromu?

„Jsem tady nahoře, mami! Vyšplhala jsem se nahoru a nemůžu dolů.“

Ta myšlenka přinutila Liz pozorovat temné koruny stromů a pátrat po jakémkoli pohybu, po nepatrném záblesku tváře.

4

120 dní po Susiině zmizení *Liz*

Liz seděla na Susanině posteli a svírala v rukou Mila, plyšovou žirafu, kterou Susie měla už odmalička. Milo bydlel mezi Susiinými polštáři, dokud nedospěla do puberty. Kolem patnácti ho Susie začala schovávat do šuplíku nočního stolku, jako by nechtěla, aby ho viděly její kamarádky.

Milovy růžky už byly dávno ošoupané a skvrny na jeho srsti vybledlé. Liz se kdysi líbila myšlenka, že voní po její dceři, teď už si však nebyla jistá.

Byl Štědrý večer. První Vánoce bez Susie.

Domy v ulici osvětlovala vánoční světýlka. Liz pozorovala, jak v oknech září vánoční stromky. U sousedů naproti viděla dokonce i dárky zabalené do jasně červeného a zeleného papíru a naskládané pod stromkem.

Ten obraz v ní vyvolal pocit prázdnoty, pocit strašlivé opuštěnosti.

Zavřela oči a přivoněla k žirafě. V mysli se jí vynořila vzpomínka na Susan, jak ráno o Vánocích v pyžamovém overálku drží svého plyšáka a poté, co rozbalí domeček pro panenky, který jí Jerry koupil, skáče radostí. Do domečku se zamilovala už před několika měsíci, když si ho všimla v obchodním domě Milliken's v Traverse City. Hned další víkend tam Jerry zajel sám a koupil ho. Susan

bylo sedm let. V jejím jemném, kulatém obličejí zářily modré oči. Vlasy už měla dlouhé, skoro až na zadek, a Liz jí je večer předtím zapletla do copu. Domeček pro panenky zastínil všechny ostatní dárky. Pokaždé, když rozbalila další balíček, zabloudila očima k viktoriánským ornamentům a okénkům ve tvaru srdíček. Nemohla se od něj odtrhnout. Ke stolu ji nakonec přivedl až příslib čokoládového pudinku, jinak by si klidně hrála až do noci a nepotřebovala ani doušek vody.

Teď Liz po tvářích stékaly slzy a smáčely žirafu. Zpočátku si dávala pozor, aby plyšové zvířátko neušpinila, a snažila se vyhnout všemu, co by mohlo zničit Susaninu vůni. Ale po několika týdnech už jí to bylo jedno. Neustále žirafu svírala v náručí, spala s ní, plakala s hlavou zabořenou do jejího těla. Jednoho rána na ni vylila šálek kávy.

Dole Jerry instaloval světýlka na vánoční stromek. Dorazil s ním už brzy odpoledne, s úsměvem vpadl do dveří a táhl ho za sebou. Čekal, že se Liz bude radovat. Naděje z jeho výrazu zmizela v okamžiku, kdy na její tváři spatřil zoufalství.

Liz potom v hrobovém tichu vyšla nahoru a zavřela se v Susanině pokoji.

Slyšela, jak Jerry dole vytahuje ze skříně krabice. Chtělo se jí křičet. *Proč?*

Nejraději by ten stromek vyvlekla na zasněžený dvůr a rozdula žárovky na červený prach. Nejraději by utíkala ulicí a strhávala lidem z verand jejich vánoční osvětlení.

Místo toho seděla naprosto klidně, snad aby se jí nezmocnil žal a neuvrhl ji do černé propasti.

Nikdy si nedokázala představit Vánoce bez Susan. V průběhu dnů, týdnů a měsíců, které následovaly onen osudný srpnový den, postupně zjistila, že nedokáže žít jinak než v přítomnosti. Myšlenky na minulost jí působily návaly žalu, vzpomínky na hezké chvílky s dcerou byly jako nože, které řezaly a rýpaly do její duše. Myšlenky na budoucnost, na marnou nicotu, ji zanechávaly bez dechu, zraněnou a obnaženou, bez naděje.

Ale teď se s jednou takovou budoucností musela vyrovnat. Blížila se k ní jako plášť hlubokého zoufalství, jako ohromný ledový stín, který proměnil vánoční světla ve žhnoucí rudé oči příšery číhající ve tmě. První Vánoce bez dítěte.

Dole se ozvalo zaklepání na dveře a Liz ztuhla.

Co když...? To ji napadlo pokaždé, když někdo zaťukal nebo když zazvonil telefon. Co když je to Susie? Co když se její únosce rozhodl, že ji pustí? Byly přece Vánoce. Ve vteřině ji ta možnost, ta nesmírná radost z té možnosti, donutila vyskočit z postele. Běžela po schodech dolů, zatímco Jerry otevřel dveře.

Na prahu stál vyšetřující policista Hansen a tvářil se zachmuřeně.

Liz zavrtěla hlavou a couvla.

„To není, co si myslíte,“ řekl rychle při pohledu na Lizin vyděšený výraz. Jerry vypadal podobně.

„Omlouvám se, to jsem neměl,“ vykoktal policista, sundal si pletenou čepici a mačkal ji v dlaních.

„Ne, pojdte dál.“ Jerry učinil krok vzad. Stoupl si vedle Liz, ale nedotkl se jí. Dotýkat se jeden druhého bylo čím dál obtížnější, čím dál vzácnější, až dokonce i nepatrné vzájemné otření v předstíni působilo jako elektrický šok.

„Chtěl jsem počkat až po Vánocích, ale napadlo mě, že to budete chtít vědět hned.“

„O co jde?“ zeptala se Liz a stiskla žirafu tak pevně, že ji zabořily prsty.

Policista zvedl ruku, v níž držel botu. Byla to obyčejná teniska, kdysi bílá, ale teď působila zašedle.

„Našly ji nějaké děti v lese za Turnerovou ulicí. Stavěly si tam bunkr ze sněhu.“

Les za Turnerovou ulicí začínal jen pár bloků odtud. Byl plný cyklostezek a cestiček pro pěší. Za obzvlášť horkých, slunečných dnů, jako byl ten, kdy zmizela, tam Susie chodívala běhat.

Teď ten les prohledali.

Liz beze slova zírala na tenisku.

Vyšetřující policista si povzdychl, otočil botu podpatkem k nim a odhrnul jazyk. Objevily se iniciály *S. M.*, napsané rozmazaným fialovým fixem.

S. M. jako Susan Minerová.

5

Červenec 1975 Orla

Orla věřila, že stejně jako dobré skutky žádný dar nezůstane bez trestu.

Ačkoli „dar“ byl subjektivní pojem, který si vymyslela její teta Effie. Ano, teta Effie skutečně věřila, že Orla má dar. Otec to naopak nazýval prokletím a matka, ta předstírala, že nic takového vůbec neexistuje. Kdykoli Orla zmínila tajemství související s jejím „darem“, její matka zamávala rukama, hystericky se zasmála a utekla z místnosti.

Orla se rychle naučila být opatrná, když měla svůj dar prozradit – což nebývalo vždy snadné.

Například ve druhé třídě na základce. Se svou nejlepší kamarádkou Carrie skákala na hřišti přes švihadlo, když znenadání ze stromu zasvištěl kámen a zasáhl Carrie přímo doprostřed čela. Roztrhl jí kůži a její krev se rozstříkla po šatech. Carrie s pláčem upadla do trávy, hlavu si svírala v dlaních. Orla se bez rozmýšlení sehnula a kámen zvedla. Vmžiku spatřila Marcuse Rileyho, jak se kouše do spodního rtu, zatímco napřahuje ruku a hází kámen. Nechtěl zasáhnout Carrie, ale Jessicu, která o pár metrů dál trhala pampelišky. Jessica totiž před třemi dny porazila Marcuse v soutěži hláskování. A zatímco Carrie vzlykala a učitelé jí spěchali na pomoc, Orla poprvé pocítila ten nechutný pocit, že zná pravdu a neprozradí ji. Chtěla by. Zoufale by chtěla, už kvůli své

nešťastné kamarádce, která mimochodem i po více než deseti letech měla na čele jizvu.

Přestože Orla nic neřekla, nečinně rozhodně neseděla. Týden po tom incidentu narazila na Marcuse, když se koupal v lesní tůňce. Ukradla mu šaty a vyhodila je na vysoký strom. V pondělí hučela školní jídelna rozprávkami, že byl spatřen nahý Marcus pádící po ulici s větvíčkami zakrývajícími jeho přirození.

Na střední škole jí matka ušila pár překrásných bílých rukavic, aby její pocity zablokovaly. Nebyl to zrovna Orlin styl. Měla ráda veselé, kytičkované věci. Během dvou dnů je stejně měla do černa zmazané. Matka se rozčílila a zkusila černé rukavice, ale černou sama nesnášela. Irská katolička v ní vnímala tuto barvu jako symbol pohřbu a smrti, a tak pokaždé, když spatřila Orлу v černých rukavicích, dělala grimasy.

Nakonec přišla s rukavicemi v tělové barvě a ty už se Orla snažila udržovat v čistotě. Koneckonců téměř dokonale splývaly s její pleť, takže je mohla nosit, aniž si toho někdo všiml. Nenosila je však pořád. Spousta věcí, kterých se dotýkala, jí sotva něco řeklo. Některé vyvolaly jiskru podobnou zvuku, který zazní z rušné ulice, a ona ji stejně jako ten zvuk ignorovala.

Tu a tam jí něco šokovalo.

Když jí bylo patnáct, dotkla se při návštěvě bratrance Liama kabátu jeho otce a uvědomila si, že strýc Clancy má poměr se ženou, kterou potkal v hospodě. Toho rána byl s ní.

Její dar se naplno projevil v době dospívání. Mezi dvanáctým a patnáctým rokem byly pocity tak silné, že nosila rukavice téměř neustále, pak ale jaksí vybledly a ona se je naučila ovládat. Kdyby dotek nevnímala, mohla by se představám téměř úplně vyhnout. Přesto nosila rukavice často. Ne že by nechtěla znát pravdu; zvědavá byla. Ale dobře chápala staré rčení o *sladké nevědomosti*. Jakmile něco víte, už to nemůžete nevědět.

Orla popadla rukavice z nočního stolku a navlékla si je. Byl to už takový zvyk. Ve dvaceti už na ně ani nepomyslela. Nasadit si je bylo stejně přirozené jako namalovat si rty rtěnkou.

Sebrala plátěnou tašku s knihami a poklusem seběhla schody po dvou.

Většina jejích spolubydlících už odešla.

Na zahradě zahlédla Hazel, spěšně na ni mávla a vytáhla z kůlny kolo.

Byl den jako dělaný na projížďku.

„Můžu vám pomoci?“ zeptala se Orla muže, který postával u svého auta a zkoumal prázdnou pneumatiku způsobem naznačujícím, že nemá ani tušení, co s tím.

Bezvýrazně se na ni podíval.

Orla se podivila se, jak prázdně působí jeho okouzlující modré oči, a se zvednutým obočím mu pohled opětovala.

Mladík zamrkal, podíval se zase na pneumatiku a pak se pousmál. Úsměv mu rozzářil tvář a vymazal z ní onu zvláštní nepřítomnost.

„Na chvíli jste vypadal dost našťavaně,“ řekla mu Orla a spustila obočí zpátky dolů.

Zasmál se nahlas a ukázal na pneumatiku.

„Jenom jsem přemýšlel, jestli mám rezervu. Před pár měsíci jsem taky píchnul a nemůžu si vzpomenout, co jsem pak udělal.“

„Jasně. No, já náhodou pneumatiku vyměnit umím, takže kdybyste potřeboval pomoci...“

„Vy umíte vyměnit pneumatiku?“ Muž si ji prohlížel, ne však tím obvyklým slizkým způsobem, jakým pohledy cizích chlapů hladově klouzaly po jejích křivkách a dlouhých nohou.

„Ano, věřte tomu, nebo ne. Na světě jsou i holky, které se na auta nedívají jako na hmyzí blitky.“

„Hmyzí blitky?“

„Jo, víte, holky se štítí hmyzu i blitků, tak si to spojte dohromady.“ Mávla rukou, aby naznačila zbytek.

„Aha, to je dobré vědět. Takže slečno, vy se neštítíte brouků ani zvratků?“

Orla pokrčila rameny.

„Jsou to přirozené věci, ne? Já se spíš bojím politiků a atomových bomb.“

Usmál se.

„Těch se taky bojím. I když pár politiků znám a všichni nejsou tak špatní.“

„Vážně? Poplácáváte se po ramenu? Korektnost z vás přímo číší. Neříkejte, že nejste právník. Nebo bankéř?“

Mladý muž sklonil hlavu na stranu.

„Právě jste zvracející brouky udělala nějak atraktivnější než ty obě profese. Studuju postgraduálně psychoterapii.“

„Jé, takže cvokař. Nejděsivější možnost ze všech.“

Zabodl do ní přísný pohled.

„Řekněte mi, slečno, jaký máte vztah s otcem?“

Orla otočila oči v sloup.

„Skvělý. Problémy mám spíš s matkou. Ale jestli máme vyměnit tuhle pneumatiku, měli bychom si pospíšit. Vidíte tu oranžovou oblohu?“ Ukázala na vrcholky stromů. „Znamená to, že se slunce chystá do hajan.“

Podíval se na obzor nad stromy a pak natáhl ruku.

„Jmenuju se Spencer Crow.“

Potřásla mu jí.

„Ahoj. Orla Sullivanová.“

„Orla? To je zajímavé jméno.“

„To jméno je velmi irské, což jsem i já. Vlastně se jmenuju Orla Delaney Sullivanová. Irštější už být nemůžu.“

„Irka,“ prohlédl si ji. „Neměla bys mít zrzavé vlasy a pihy?“

„Jen málokdo z nás tomuhle hroznému stereotypu odpovídá. I když mám bratrance, který tak vypadá. Otevři kufr.“

Spencer rozhodně pokývl hlavou a obešel auto.

Orla ho následovala a popadla rezervu.

„Ukaž, vezmu to,“ namítl.

Zasmála se, vytáhla pneumatiku a odnesla ji ke kolu. „Ty vezmi hever.“ Zatímco Spencer nazdvíhoval auto, stáhla si Orla své dlouhé černé vlasy do culíku.

„Chodíš sem na výšlapy často?“ zeptala se a položila rezervu na bok.

Mladík si svlékl pláště.

„Ne, jsem tu poprvé,“ přiznal. „Co ty?“

„Jezdím sem na kole aspoň jednou v týdnu. Je tu klid. Asi pět set metrů po proudu potoka je hnízdo orla bělohavého.“

„Vážně?“ Podíval se směrem ke stromům.

Malé prašné parkoviště, u kterého začínala stezka, bylo zcela opuštěné. Orla tu auta vídávala jen zřídka. Když se předtím vrátila z vyjížďky, překvapilo ji, že tu stojí tahle nablýskaná zlatá corvetta. A stejně tak ji překvapilo, že vedle ní stojí muž jako ze škatulky v bílých tenisových šortkách a žlutém tričku. Pískové blond vlasy měl zastřižené kolem uší. Zvláštní, když vyšla z lesa, jasně viděla jeho knír, ale při bližším pohledu zjistila, že má tvář hladce oholenou.

„Tohle je docela odlehlé místo. Musíš jet na kole dost daleka.“

„Je to asi šestnáct kilometrů. Bydlím kousek od školy. Dlouhé vyjížďky jsou moje oblíbená droga. Jednou jsem jela až k Mackinackému mostu.“

Ušklíbl se.

„Já jsem spíš na víno. Tohle zní moc namáhavě.“

Usmála se a pokrčila rameny.

„Po cestě jsem se zastavila v Gaylordu a sešla se s několika přáteli. Když šlapeš do pedálů několik hodin, tvoje mysl jako by dostávala ohromný prostor. Najednou se ti vypnou myšlenky a jsi jenom sám sebou.“

„Máš auto?“ zeptal se.

„Jo. Ale nic takového.“ Poklepala na karosérii corvetty a všimla si, že pohledem utkvěl na její rukavici. Nezeptal se a ona mu za to byla vděčná, ačkoli si již před lety vybájila historku o citlivosti své pokožky. „Bylo to auto naší mámy, ale jezdila s ním jen zřídka. Do obchodu chodí pěšky, i v zimě. Když je hodně špatné počasí, vozí ji táta. Auto mi darovala, když jsem oslavila osmnáctiny. Chtěla jsem se vystěhovat a ona se bála, že budu jezdit stopem.“

„Stopování může být nebezpečné,“ podotkl. „Já miluju své auto, svou svobodu. Během školního roku bydlím v bytě při univerzitě, v létě pak u mámy v kočárovně na Leelanauském poloostrově.“

„Kočárovna,“ zamumlala Orla. „To zní vznešeně.“

„Má to své výhody.“

Orla přikutálela píchlou pneumatiku ke kufru, Spencer ji však popadl dřív, než ji stačila zvednout.

„To zvládnou,“ řekl jí.

Mrkla do kufru a všimla si, že ze sportovní tašky uvnitř trčí mačeta.

„Chystáš se na výpravu do buše?“ zeptala se.

Zazubil se a tašku zapnul.

„Rád prozkoumávám nová místa. Někdy se hodí. Poslyš,“ podíval se směrem k prázdné silnici. „Nechtěla bys přijít i zítra? Udělat si piknik. Rád bych se podíval na to hnízdo.“

Orla si ho prohlížela. Nebyl její typ. Dávala přednost zarostlým chlapům s liberálními politickými názory, kterým nevadilo dát si příležitostně jointa a preferovali živé koncerty před večerí v načančané restauraci. Ale na druhou stranu, na rande nebyla už několik týdnů a Spencer ji velmi zaujal. Zdálo se, že pod jeho nabýskanou fasádou není něco v pořádku. Možná je toho pod tou jeho konzervativní image víc.

„Jistě. Ráda. Kolem poledne?“

„Poledne je skvělé. Zítra si dám dozadu nosič na kolo, abych tě pak mohl svézt domů. Teď by se nám nejspíš mohlo vejít na zadní sedadlo...“ Odmlčel se a Orla měla pocit, že cpát cokoli na kožená sedadla jeho vozu by se Spencerovi ve skutečnosti zrovna dvakrát nelíbilo.

Zavrtěla hlavou.

„Ráda se projedu. Stejně bude ještě hodinu světlo. A až slunce zapadne, bude ještě pár hodin fialový soumrak. O ten bych nerada přišla.“

„Fialový soumrak?“ Usmál se. „To zní jako nějaká písnička. Rád jsem tě poznal, Orlo. Těším se na zítřek.“